

Francesca Martí en la seva instal·lació "Green Swarm", 2022. Galeria Gerhard Braun, Palma. Foto: Teresa Ayuga.

ARTS VISUALS

Francesca Martí: el món entre les mans

Pilar Ribal Simó 05 ag. 2022

Aquest article ens apropa a l'obra d'una artista, l'obra de la qual exemplifica la versatilitat del llenguatge audiovisual i les seves connexions amb la música i la paraula, amb la performance i la instal·lació, així com amb les pràctiques pictòrica i escultòrica que marcaren els seus inicis i que ha anat desenvolupant al llarg del temps.

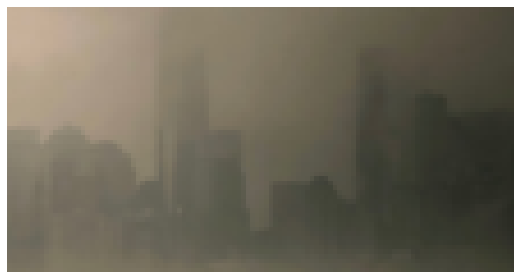
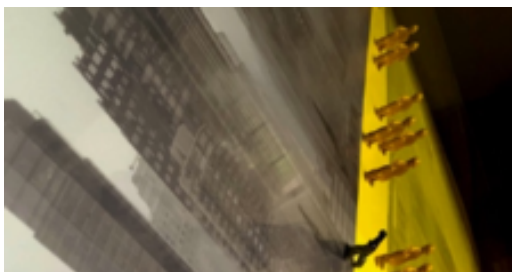
Francesca Martí: "Green Swarm"

Galeria Gerhardt Braun, Palma

Fins al 15 de setembre de 2022

En el seu conjunt, el treball de Francesca Martí (Sóller, Mallorca, 1957) és una interrogació oberta, processual i aglutinadora d'imatges, formes, accions i sons que unifica el seu treball des dels anys noranta. Martí afavoreix la interrelació i l'intercanvi simbòlic de tots els llenguatges artístics per tal de desenvolupar un discurs humanista que evoca en clau actual les lliçons del Surrealisme. Amb una ampla trajectòria que inclou classes magistrals de performance i col·laboracions amb professionals de la composició musical, la dansa, el teatre o la performance, la seva obra està de plena actualitat gràcies a la coincidència de dos destacats projectes. Mentre la seva exposició individual "Dreamers" forma part del programa d'obertura del Xiao Hui Wang Museum de Shanghai suposa la primera compareixença de l'artista a un museu asiàtic, la recentment inaugurada videoinstal·lació multimèdia "Green Swarm" (Eixam Verd) a la galeria Gerhardt Braun de Palma constitueix un punt àlgid de la seva producció, que exemplifica perfectament la possibilitat d'integrar la llum de la imatge virtual amb la gravetat de l'escultura i les qualitats ambientals de la música.

Els coneixements obtinguts durant la seva època de formació en els àmbits de la pintura i l'escultura, els ha vessat Francesca Martí en la creació d'obres tan reconegudes per la seva significació i qualitats estètiques com els *Dreamers* i els *Believers*, figures metafòriques d'una humanitat que s'enfronta al futur amb incertesa i, alhora, esperança, les quals fan part de grans col·leccions públiques i privades d'Europa i Amèrica. Sovint petites escultures de *Believers* s'integren en forma de collage a les obres fotogràfiques de l'artista, com aquelles dedicades a la ciutat de Nova York que evoquen les massives arribades d'immigrants al llarg del temps.

Francesca Martí. Dues obres de la sèrie "Believers a Nova York", 2019. Foto: Estudi Martí.

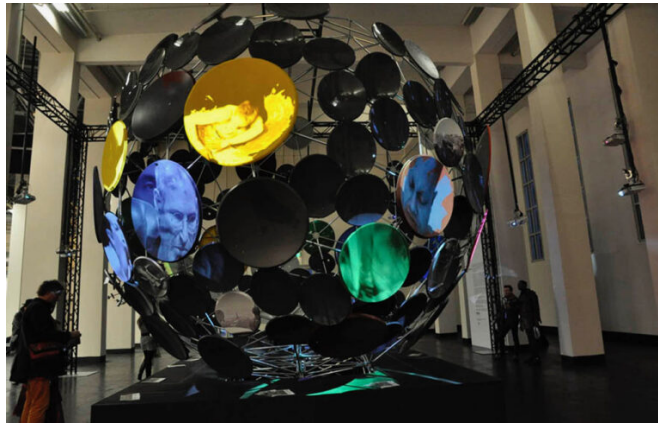
Francesca Martí. Dues obres de la sèrie "Believers a Nova York", 2019. Foto: Estudi Martí.

Potser una de les característiques més destacades del treball de Martí sigui tant la seva forma de sobrepassar els límits físics i conceptuals de tots els llenguatges artístics com la transformació a la qual sotmet moltes de les imatges, duplicant-les, juxtaposant-les, modificant-les amb el collage. Combinant escultures i pintures amb projeccions, l'artista planteja un interessant diàleg entre passat i present, materialitat i virtualitat, il·lusió i realitat. És com si aquestes formes artístiques híbrides fossin també una analogia visual d'aquesta dialèctica de permanència i transformació que s'estén a tots els àmbits de l'existència humana, una poderosa metàfora d'aquella fugacitat "liquida" del present de què parlà Zigmunt Bauman.

Des què va començar a alterar l'estatisme de les composicions pictòriques amb projeccions de figures en moviment damunt llenços perforats, Martí ha aplicat la seva forma innovadora de combinar el vídeo i la fotografia amb diferents suports en sèries entre les quals sobresurten les dedicades a la crisi de les ciutats contemporànies i a problemàtiques urbanes, com "Cities on a crooked line" (2011-2016) o "Turning Chaos" (2018).

La seva vídeo escultura monumental "Planet of Fusions" (2012) és una peça clau per entendre que la vertadera preocupació de Martí és el món actual i el futur que se'ns prepara. Integrada per 100 peces, moltes d'elles antenes parabòliques reciclades, aquesta "Torre de Babel" contemporània és una amalgama d'imatges de parabòliques. Algunes pintades amb un fons neutre, altres mostren retrats d'artistes de diferents països i les darreres -i més

visibles- serveixen de suport per a les projeccions de vídeos amb missatges de líders mundials. L'artista posà en relleu aquí fins a quin punt les tecnologies de la comunicació han transformat l'antic "planeta terra" -el dels objectes i les relacions personals- en un nou "planeta xarxa" on creixen les diferències i es disseminen les identitats.

Francesca Martí. Vista de la instal·lació escultòrica monumental "Planet of Fusions", al Hallk de la Fira d'Art de Colònia, 2012. Foto: Estudi Martí.

La performance juga sempre un paper essencial al procés creatiu de Martí, que incorpora a la seva obra fotografies d'entorns urbans arreu del món. Entre d'altres, l'obra "Migrant Angel" (2016), és un exemple perfecte de la combinació de performance, fotografia, escultura i videoinstal·lació que forma part del projecte "Nomads", sèrie en la qual Martí observa la diversitat dels desplaçaments, forçats o no, i com transforma la vida de les persones. En aquesta videoprojecció amb performance interpretada per Gulla (Gunlaug Thorvalsdottir), veiem una dona asseguda intentant connectar-se amb el seu telèfon i ordinador cridant incomprensibles sons, mentre al darrere els passatgers de l'aeroport de Seul caminen cap als seus destins.

Francesca Martí. Captura de la performance amb projecció "Migrant Angel" (2016). Foto: Estudi Martí.

La mostra de Martí al Kunstmuseum Bonn (2003-2004) presentà per primer cop les sèries fotogràfiques realitzades en col·laboració amb el compositor belga Dirk Brossé, un ballarí clàssic i un orquestra. La seva individual a l'Aljub d'Es Baluard, Museu d'Art Contemporani de Palma (2008) incloïa una sèrie de "retrats filmats" sobre marcs daurats ampliat. Ambdós projectes, junt amb la seva participació a nombroses fires d'art i exposicions d'escultura pública, impulsaren la carrera de l'artista a nivell internacional. La retrospectiva de Martí al Danubiana Meulensteen Art Museum de Bratislava (2017) destacà la consistència i versilitat de la seva producció, així com la lucidesa de la seva experimentació visual. Titled "Transformation", aquesta exposició va il·lustrar la competència de l'artista en l'anàlisi de les emocions humanes i com la seva obra abasta problemàtiques globals com el nomadisme, la crisi dels models urbans, l'exclusió i el caos.

Vista de la performance "New Cocoon" de Francesca Martí, realitzada dins l'espai expositiu de "Transformation", amb estudiants d'Art Dramàtic al Danubiana Meulensteen Art Musuem de Bratislava (2017). Foto: Estudi Martí.

En l'actualitat, "Dreamers" és l'exposició amb la qual Martí forma part del programa inaugural del Xiao Hui Wang Contemporary Art Museum in Shanghai. A més, acaba d'inaugurar la instal·lació multimèdia "Green Swarm" (Eixam verd) a la Galeria Gerhardt Braun de Palma.

A l'esquerra: Dreamer de Francesca Martí a la zona d'ingrés de les exposicions de Xiao Hui Wang i Francesca Martí al Xiao Hui Wang Contemporary Art Museum de Shanghai, 2022.

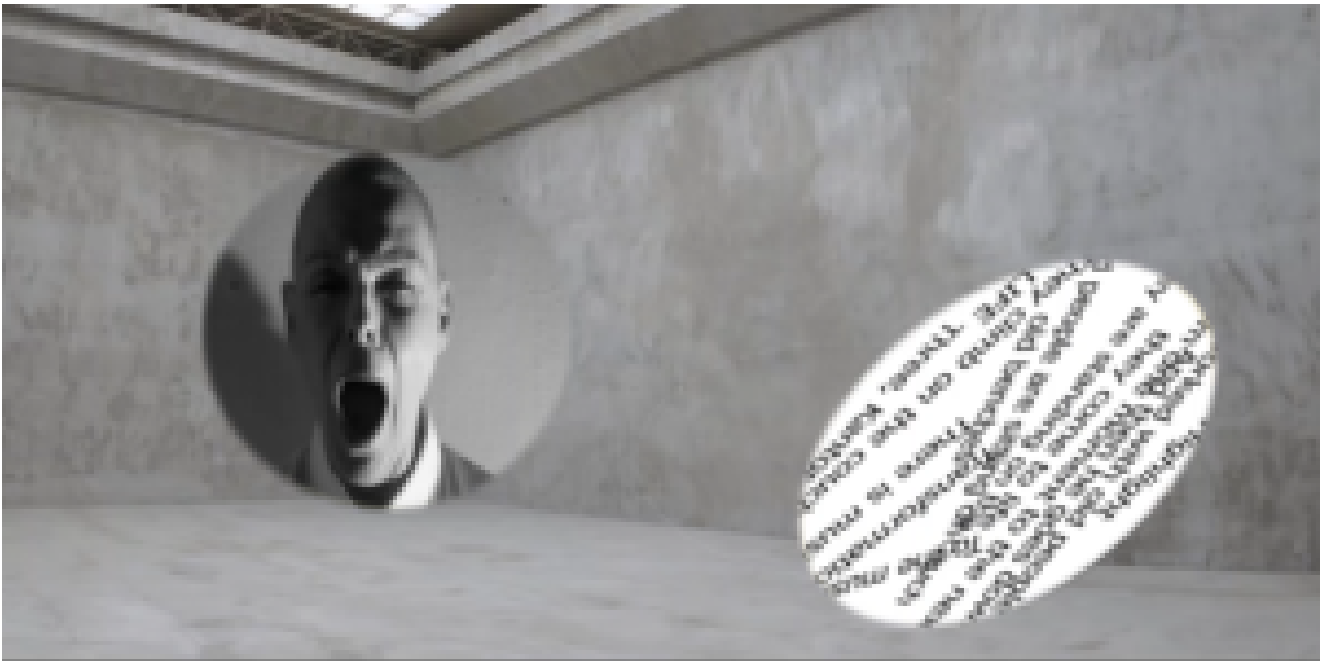
Dins la seva trajectòria, “Green Swarm” és una de les seves obres multimèdia més reeixides, les qualitats estètiques i sensorials de la qual són excel·lents. Integrada per una animació digital combinada amb instal·lació escultòrica i música, aquesta obra recent de Martí proposa una doble reflexió. Per una banda, sobre la transformació i la capacitat renovadora de la natura -anàloga a la dels essers humans- exemplificada pel simbolisme de tres insectes extrets del seu repertori iconogràfic: la mosca, la libèl·lula i la papallona. L’artista relaciona així els comportaments comunitaris i les formes d’organització d’aquests insectes amb els moviments migratoris i les aglomeracions de persones. Aquesta increïble animació feta amb l’ajut d’alumnes del LADAT (Laboratori d’Animació i Tecnologia Digital) de la Universitat de Palma i amb la música original del compositor americà Zak Hensey, enllaça amb aquella del Danubiana Meulenstein Art Museum de Bratislava en la que veiem un “eixam” de *Believers* caminant com perduts, cercant el seu camí.

Al llarg dels anys darrers deu anys Martí ha produït nombroses peces de vídeo. Algunes de caràcter oníric com “Droplet. Painting a dream” (2013), una fantasia sobre un personatge de la mesura d’un insecte en un entorn natural. Altres, com “The Wall” (2015), convida a obrir-se camí, superar obstacles i abatre murs, literals o simbòlics. Molts vídeos de Martí contenen missatges contundents. Per exemple, “Maa’t (2017) reivindica valors d’equilibri, justícia i equitat, mentre “Mental Disorder” (2019) - vídeo de performance projectada damunt antena parabòlica- és una commovedora paràbola sobre la confusió de la ment que genera empatia. En el seu recent “Copper” (2021), Martí compon un sentit elogi a la memòria de les víctimes i un al·legat per a la transmissió de la memòria.

Francesca Martí. Captura del video "Droplet. Painting a dream" (2013). Foto: Estudi Martí.

Malgrat les seves diferències, totes les obres de Martí tracten aspectes claus relacionats tant amb la pràctica artística com amb els reptes als quals s'enfronta la humanitat. En les seves mans, la tecnologia és un recurs dúctil i essencial per expandir la consciència humana, mentre ella explora les relacions canviants de l'art amb els nous llocs -mentals i virtuals- on es desenvolupen la nostra imaginació i els idearis.

Francesca Martí. Captura del video "Mental Disorder" (2019). Cortesia: Estudi Martí.

Finalment, podem concordar que a l'obra de Francesca Martí coincideixen dues formes de relacionar-se i interpretar el món. Una és aquella que ens recorda Mario Perniola i que "pertany als nostres avis i en la qual els objectes i les persones estaven per ser sentits". L'altre és el temps del intercanvi fugaç, del viatge virtual i la superficialitat de les relacions a distància. En canvi, Martí – que modela a ma les seves escultures– sosté simbòlicament entre les seves mans aquest món contradictori on conviuen allò immaterial i evanescent amb allò material i estable. I cada cop que comença un nou projecte, la mou el propòsit de treballar pel nostre futur, perquè –diu– "les nostres ments són magnets que atreuen i absorbeixen informació. També mostren com estem connectats amb el nostre univers i com les nostres idees es transmeten per diferents canals".

ENGLISH TRANSLATION

FRANCESCA MARTÍ: THE WORLD IN HER HANDS

Francesca Martí: "Green Swarm"

Gerhardt Braun Gallery, Palma

Until the 19th of September 2022

This article further introduces us to the artistic practice of an artist whose work exemplifies the versatility of the audio-visual language and its connections with music, speech, performance and installation as well as with those pictorial and sculptural innovations which have developed from the beginning of her trajectory.

When seen in its entirety, the work of Francesca Martí (Sóller, Mallorca, 1957) is about openness and questioning. Her interrogation lies in her combination of images, forms, actions and sounds which unify the body of her work produced since the 1990s. The artist focuses on the interrelationship and interchange between all artistic languages to develop a humanistic reflection which in some ways echoes the lessons learned from Surrealism. With a broad career which includes masterclasses in performance and ongoing collaborations with professionals in musical composition, dance, theatre and performance, her work remains consistently fresh, as can be seen by two outstanding projects currently taking place in China and Spain. Martí's "Dreamers" exhibition is the core of the inaugural program at the Xiao Hui Wang Contemporary Art Museum in Shanghai. Elsewhere, her multimedia solo exhibition featuring the "Green Swarm" installation has just opened at the Gerhardt Braun Gallery in Palma, being a highlight of the artist's recent production, demonstrating the possibilities of integrating the lightness of virtual imagery with the gravity of sculpture and the environmental qualities of music.

Martí's beginnings in the fields of painting and sculpture have allowed her to create works which are now recognized for their significance and aesthetic qualities, including her "Dreamers" and "Believers" series. These metaphorical, human-like figures face the future with uncertainty and hope, and are now part of important collections in Europe, America and, recently, China. Often, Martí's smaller "Believers" sculptures are featured in collages together with photographs by the artist, for example

those dedicated to New York, reminding us of the crowds of immigrants who arrived in the metropolis at different times.

One of the outstanding characteristics of Francesca Martí's work is her personal way of overcoming the physical and conceptual limits of different artistic languages, transforming her images, duplicating them as reflections, painting her photographs and modifying their two-dimensional confines with collages of small sculptures. When combining sculptures and paintings with projections, the artist proposes a fascinating dialogue between past and present, materiality and virtuality, illusion and reality. In fact, some of these hybrid artistic works may be considered as visual analogies of the dialectics of permanence and transformation that may be extended to all areas of human existence, a powerful metaphor for that "liquid" transience of the present referred to by Zigmunt Bauman.

Since she started to alter the static nature of her pictorial compositions by projecting videos of living, moving human figures onto her torn canvases, Martí has applied her innovative way of combining video with photography on different structural supports. This is also evident in her series dedicated to the crisis of contemporary life and urban problems, such as with "Cities in a crooked line" (2011-2016) and "Turning Chaos" (2018).

Her monumental video sculpture "Planet of Fusions" (2012) provides a key to understanding one of Martí's main concerns: our place in the world today and in the approaching future. Integrated with one hundred recycled satellite dishes, this contemporary reinterpretation of the Tower of Babel is an amalgam of images, with portraits of artists and cultural figures from many different countries as well as imagery of world leaders, whose filmed messages are projected onto satellite

dishes. Thus, the artist emphasizes to what extent new technologies of communication have helped to transform our previous life on planet earth – based on objects and personal relationships – into a new “network planet” where differences grow while identities disseminate.

Performance and music play an essential role in Martí’s creative process. Her work incorporates photographs made in urban centres around the world. “Migrant Angel” (2016) – a mixed media piece belonging to her “Nomads” project – perfectly shows her adept use of photography, video projection, sculptural elements and performance. Here Martí observes the stressful nature of displacement, forced or voluntary, and to what extent our daily life has evolved. In this touching artwork, Icelandic singer Gulla (Gunnlaug Thorvaldsdottir) plays the role of a woman seated in the departure lounge at Incheon Airport in Seoul, trying to connect with her computer and mobile phone, shouting incomprehensible sounds, while behind her passengers are embarking on voyages to new destinations.

Martí’s exhibition at the Kunstmuseum Bonn (2003–2004) presented the photographic series she realized in collaboration with Belgian composer Dirk Brossé, a live orchestra and a classical dancer. The artist’s solo installation at the Aljub at Es Baluard Contemporary Art Museum in Palma (2008) included a number of enlarged “filmed portraits” in gilt frames. Both projects have been important steps in the development of her international career, along with her participation in prestigious art fairs and public sculpture events. Martí’s 2017 retrospective at the Danubiana Meulensteen Art Museum in Bratislava highlighted the consistency and versatility of her production and showed the lucidity of her visual experimentation. Titled “Transformation”, this exhibition provided an analysis of human emotions and how her work reveals a comprehensive approach to

global issues such as nomadism, the warped speed of city life, exclusion and chaos.

Currently, Martí's "Dreamers" exhibition staged together with the work of Shanghai artist Xiao Hui Wang, and her "Green Swarm" solo exhibition in Palma de Mallorca, reveal her shifting focus on issues including leadership, herd mentality and the group dynamic. Presenting digital animation integrated with aluminium sculptures, the "Green Swarm" offers a double reflection. The evolutionary and renewable capacity of nature – analogical to that of humans – is illustrated by three insects extracted from her iconographic repertoire: the fly, the dragonfly and the butterfly. Moreover, the artist builds a suggestive metaphor about the relationship between the communal behaviour and organizational structures of these insects and the migratory movements of human swarms. This dynamic installation, realized in collaboration with students from LADAT (department of animation and audio-visual technology, at the University of the Balearic Islands in Palma) and with music from American composer Zack Hemsey, reminds us of Martí's earlier installation at the Danubiana Museum in Bratislava, where the viewer could see a swarm of "Believers" walking around like lost travellers looking for their way home.

Over the past decade, Martí has produced numerous video-based works. Some have a dreamlike atmosphere, such as "Droplet – Painting a dream" (2013), a fantasy depicting an elf-like character the size of an insect in a natural environment. Others, such as "The Wall" (2015) encourage the participants in her video to overcome obstacles and tear down walls, literally and symbolically. Many of Martí's video works send strong messages. For instance, "Ma'at" (2017) vindicates values of balance, justice and equity, while "Mental Disorder" (2019) is a video projected on a satellite dish, a moving parable about the confusion of a

mind, in a performance that inspires sympathy. Meanwhile, “Copper” (2021), praises the memory of hidden victims as a claim for the importance and transmission of the act of remembrance.

Despite their different uses of technique and materials, all of Martí’s artworks focus on issues related with the challenges that face mankind. In Martí’s hands, technology is a pliable and essential resource for expanding human awareness. She explores the changing relationships of art with those new places – both mental and virtual – where we are developing our imagination and ideology.

In turn, by physically modelling her sculptures in clay, Martí symbolically takes the world of contradictions in her hands, to show the possible coexistence of the immaterial and the evanescent with the material and the stable. And each time she starts a new project, Martí is moved by the aim to work for our common future, because as she says: “Our minds are magnets that attract and absorb information. They also show how we are connected to our universe and how our ideas are transmitted through different channels”.

Pilar Ribal Simó

Llicenciada en Història de l’Art (1993) i Màster en Gestió Cultural (1995). Exerceix la crítica d’art des-de 1995, amb col·laboracions a premsa escrita i revistes especialitzades (Lápiz, El Cultural, Art.es, Arco Noticias, Art Investor, Lluc, etc.). Fou docent de la Universitat de les Illes Balears (Història de la Fotografia i Patrimoni Cultural), Responsable Artística d’Es Baluard, Directora-Gerent de la Fundació Palma Espai d’Art i, entre d’altres, Directora de Artactiva, s.l. Autora de centenars de texts i assajos crítics, ha comissariat nombrosos projectes expositius per a institucions públiques

i privades a nivell internacional. L'àmbit experimental del Dibuix Ampliat és una de les seves línies d'investigació artística. Associada d'ACCA i membre de la Junta Directiva d'ACCAIB, actualment és Responsable de Cultura i Pràctica Artística Contemporània de la Fundació ITINEREM.